

Hur kan ICF och KVÅ användas i strukturerad dokumentation i kommunal hälso- och sjukvård?

Del 3

Ann-Helene Almborg, utredare, docent
Klassifikationer och terminologi
Avd för statistik och jämförelser

Klassifikationer med fokus på KVÅ

Socialstyrelsens och WHO:s klassifikationer

Socialstyrelsens hälsorelaterade klassifikationer

- Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem (ICD-10-SE)
- Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF)
- Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)
- Klassifikation av socialtjänstens insatser och aktiviteter (KSI)

WHO:s referensklassifikationer

Vad bidrar klassifikationer till?

- Att kunna dokumentera information om patienter, klienter och brukare på ett systematiskt och enhetligt sätt
- System för indelning av objekt i grupper som har likartade egenskaper
 - Gör det möjligt att gruppera och aggregera objekt för olika statistiska ändamål
 - Att kunna följa orsakerna till att människor kontaktar vården eller socialtjänsten, vilka åtgärder som vidtas och vilka resultat de ger samt hur spridda olika sjukdomar är

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården

Patientjournalens innehåll

2 § Vårdgivaren ska säkerställa att uppgifterna i en patientjournal är entydiga.

Allmänna råd

För att försäkra sig om att uppgifterna är entydiga bör vårdgivaren använda följande publikationer, när de är tillämpliga:

- Socialstyrelsens termbank
- Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem (ICD-10-SE)
- Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)
- Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF)
- Systematized Nomenclature of Medicine - Clinical Terms (Snomed CT).

5 § Vårdgivaren ska säkerställa att en patientjournal, i förekommande fall, innehåller uppgifter om

1. aktuellt hälsotillstånd och medicinska bedömningar,
2. utredande och behandlande åtgärder samt bakgrunden till dessa,
3. ordinationer och ordinationsorsak,
4. resultat av utredande och behandlande åtgärder,
5. slutanteckningar och andra sammanfattningar av genomförd vård,
6. överkänslighet för läkemedel eller vissa ämnen,
7. komplikationer av vård och behandling,
8. vårdrelaterade infektioner,
9. samtycken och återkallade samtycken,
10. patientens önskemål om vård och behandling,
11. de medicintekniska produkter som har förskrivits till, utlämnats till eller tillförts en patient på ett sådant sätt att de kan spåras,
12. intyg, remisser och annan för vården relevant inkommande och utgående information, och
13. vårdplanering.

Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)

- **Består av två delar**

- Kirurgiska åtgärder (KKÅ97)
- Icke-kirurgiska åtgärder (KMÅ)
 - Åtgärder i hälso- och sjukvården innebär patientinriktade insatser (handlingar) som huvudsakligen utförs i ett utredande, behandlande eller förebyggande syfte
 - Kan användas i kommunal hälso- och sjukvård
 - En del utvecklad av arbetsterapeuter, fysioterapeuter och sjuksköterskor (med ICF- struktur)

KKÅ
+
KMÅ

KVÅ – syfte

- Att vara en gemensam åtgärdsklassifikation för alla kategorier av hälso- och sjukvårdspersonal
- Ska kunna användas inom all hälso- och sjukvård
- Att tillhandahålla en gemensam terminologi och ett enhetligt sätt att beskriva och rapportera åtgärder
- Att beskriva omhändertagandet av den enskilde patienten
- Primärt möjliggöra uppföljning av vårdinnehållet och sekundärt till detta vårdtyngd och resursåtgång
- Att kunna användas i befintliga datorjournaler och vårdadministrativa system
- Enhetlig registrering av åtgärder ska ligga till grund för att möjliggöra verksamhetsuppföljning på lokal, regional och nationell nivå.

Åtgärder i KVA – principer

1. Patientrelaterade åtgärder
2. Professionsoberoende
3. Lokaloberoende
4. Tidsberoende
5. Diagnosoberoende
6. Kostnadsberoende
7. "Paketerade" åtgärder ska undvikas
8. Jämn nivåindelning
9. Terminologi
10. Kontinuitet
11. Flexibilitet
12. Användarvänlighet

Klassifikation av operationer

- Första upplagan 1963
- **Nomesco Classification of Surgical Procedures (NCSP)**
 - Publicerad 1996
 - Används i de nordiska länderna, Estland och Lettland
 - Gemensam nordisk uppdatering fram till 2012, nu nationellt
- **Klassifikation av kirurgiska åtgärder (KKÅ)**
 - Svensk översättning av NCSP
 - Infördes 1997
 - Ingår i KVÅ sedan 2007
 - Ca 6000 koder (koden = tre bokstäver två siffror)

Klassifikation av medicinska åtgärder

KMÅ

- **Infördes 2005**
- **Medicinska åtgärder**
 - Radiologi (KRÅ91)
 - Anestesi
 - ICF-relaterade
- **Ca 3600 koder** (två bokstäver tre siffror)
- **Finns ej i tryckt version**
- **Ingår i KVÅ**

KAPITEL i Klassifikation av medicinska åtgärder

A Utredning, anatomiskt perspektiv

D Behandling, anatomiskt perspektiv

G Kompensation, information/undervisning, samordning, administrativ handläggning

P ICF-associerade utredande åtgärder

Q ICF-associerade behandlande åtgärder

S Anestesi

V Standardiserade vårdförlopp (SVF)

X Övriga åtgärder

Z Tilläggs-koder

Kodstruktur i KMÅ

Kapitel (första bokstaven)

Avsnitt (andra bokstaven)

Kapitel P ICF-associerade utredande åtgärder – avsnitt

PA	Utredning av psykiska funktioner
PB	Utredning av sinnesfunktioner och smärta
PC	Utredning av röst- och talfunktioner
PD	Utredning av hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystemet och andningsfunktioner
PE	Utredning av matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner
PF	Utredning av funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner
PG	Utredning av neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner
PH	Utredning av funktioner i huden och därmed relaterade strukturer
PJ	Utredning av förmåga till lärande och tillämpning av kunskap
PK	Utredning av att genomföra allmänna uppgifter och krav
PL	Utredning av att kommunicera
PM	Utredning av förflyttning
PN	Utredning av personlig vård
PP	Utredning av hemliv
PQ	Utredning av mellanmänskliga interaktioner och relationer
PR	Utredning av arbets-, studie- och ekonomiskt liv
PS	Utredning av socialt och medborgerligt liv
PT	Utredning av omgivningen

PV Bedömning av behov av informerande, rådgivande och undervisande åtgärder

Kapitel Q ICF-associerade behandlande åtgärder – avsnitt

QA	Behandling av psykiska funktioner
QB	Behandling av sinnesfunktioner och smärtbehandling
QC	Behandling av röst- och talfunktioner
QD	Behandling av hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystemet och andningsfunktioner
QE	Behandling av matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner
QF	Behandling av funktioner i köns- och urinorganen samt reproduktiva funktioner
QG	Behandling av neuromuskuloskeletal och rörelserelaterade funktioner
QH	Behandling av funktioner i huden och därmed relaterade strukturer
QJ	Åtgärder som grund för lärande och att tillämpa kunskap
QK	Behandling av förmåga att genomföra allmänna uppgifter och krav
QL	Behandling av kommunikationsförmåga
QM	Förflyttningsträning
QN	Träning av personlig vård
QP	Träning i hemliv
QQ	Behandling av mellanmänskliga interaktioner och relationer
QR	Träning av förmågan till arbets-, studie- och ekonomiskt liv
QS	Träning av socialt och medborgerligt liv
QT	Behandling genom omgivningspåverkan
QV	Information/undervisning av patient/brukare
QX	Åtgärder som ännu inte funnit sin plats i strukturen

Sök i klassifikationer

KVA – medicinska åtgärder

Skriv in kod eller använd fritext för att söka på ord

Sök

Klassifikation av medicinska åtgärder 2018

Dölj meny ^

<			>
A Utredning, anatomiskt perspektiv >	QA Behandling av psykiska funktioner >	QA002 Träning av orienteringsfunktioner	
D Behandling, anatomiskt perspektiv >	QB Behandling av sinnesfunktioner och smärtbehandling >	QA003 Träning av energi och driffunktioner	
G Kompensation, information/undervisning, samordning, administrativ handläggning >	QC Behandling av röst- och talfunktioner >	QA004 Underlättande av sömn	
P ICF-associerade utredande åtgärder >	QD Behandling av hjärt-kärlfunktioner, blodbildnings-, immunsystemet och andningsfunktioner >	QA005 Distraktion	
Q ICF-associerade behandlande åtgärder >	QE Behandling av matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner >	QA006 Uppmärksamhetsträning	
S Anestesi >		QA007 Minnesträning	
V Standardiserade vårdförlopp (SVF) >		QA008 Träning av psykomotoriska funktioner	

QA007 Minnesträning

Träning av minnesfunktion genom att använda olika minnestekniker t.ex. visualisering, minnesspel, associeringsteknik. ICF b144

Urval ur ICF och KVÅ för kommunal hälso- och sjukvård

- Första versionen 2013
- Andra versionen 2018
 - Uppdaterat för att även omfatta yngre personer än 65 år, som erhåller kommunal hälso- och sjukvård.
 - Uppdatering med verksamhetsföreträdare
- Urvalen uppdateras årligen
- I listan med urvalet ur KVÅ har åtgärderna sorterats utifrån avsnitten i P-och Q-kapitlen, samt ett stycke med läkemedelsåtgärder.

Länk till sida om urvalen: <http://www.socialstyrelsen.se/klassificeringochkoder/atgardskoderkva/Sidor/icfochkvaikommunalhalsoochsjukvard.aspx#>

Exempel på urval i KVÅ

PE Utredning av matsmältnings- och ämnesomsättningsfunktioner och endokrina funktioner

- PE002 Bedömning av sväljfunktion
- PE003 Bedömning av matsmältningsfunktioner
- PE005 Bedömning av avföringsfunktioner
- PE006 Bedömning av viktuppehållande funktioner
- PE007 Bedömning av besvär relaterat till matsmältning
- PE009 Bedömning av vätskebalans
- PE010 Bedömning av värmereglerande funktioner

- AV072 Dygnsmätning av dryckes- och urinvolymer
- AV084 Längdmätning (kroppslängd)
- AV090 Näringsvärdesberäkning, förenklad
- AV091 Näringsvärdesberäkning, komplett
- AV112 Viktmätning

Här ser ni ett exempel på hur åtgärderna är grupperade i listan med urval ur KVÅ

AV Ej organrelaterad utredning
(i kapitel A Utredning, anatomiskt perspektiv)

Utredande åtgärder inkluderar även....

Ni ska använda de mest specifika KVÅ-koderna

PN000 Utredning av personlig vård

~~Insamling och analys av information från standardiserade bedömningsinstrument, skattningsskalor, kliniska test, intervju och/eller observation gällande egen personlig vård, att tvätta och torka sig själv, att ta hand om sin kropp och kroppsdelar, att klä sig, att äta och dricka och att sköta sin egen hälsa. Övergripande kod inom avsnittet ICF d510 - d599~~

PN004 Bedömning av att klä på och av sig

Bedömning av på- och avklädning av kläder och skor samt val av lämplig klädsel. ICF d540

Denna åtgärd innehåller även standardiserade bedömningsinstrument, skattningsskalor, kliniska test, intervju och/eller observation dvs det som står i PN000

Exempel på urval i KVÅ

QG Behandling relaterad till rörelsefunktioner

QG001 Rörlighetsträning

QG003 Muskelfunktions- och styrketräning

QG004 Träning av posturala reaktioner

QG005 Koordinationsträning

QG007 Avslappningsträning

DN001 Avgipsning

DN003 Ortosbehandling

DN006 Mobilisering

DN009 Muskeltöj

Här ser ni ett exempel på hur åtgärderna är grupperade i listan med urval ur KVÅ

DN Rörelseapparaten

(i kapitel D Behandling, anatomiskt perspektiv)

Behandlande åtgärder

Ni ska använda de mest specifika KVÅ-koderna

~~QN000 Behandling relaterad till personlig vård~~

~~Assistans, stöd, träning, manuell behandling och/eller övervakning av egen personlig vård, att tvätta och torka sig själv, att ta hand om sin kropp och kroppsdelar, att klä sig, att äta och dricka och att sköta sin egen hälsa. Övergripande kod inom avsnittet ICF d510 - d599~~

QN016 Träning av på- och avklädning

Träning av på- och avklädning av kläder och skor samt val av lämplig klädsel. ICF d540

QN017 Assistans vid på- och avklädning

Handräckning och stöd vid på- och avklädning där individen behöver hjälp med alla eller en del moment i proceduren. ICF d540

Exempel på urval i KVA

kapitel D Behandling, anatomiskt perspektiv

DT Farmakologisk behandling (läkemedel)

DT006 Läkemedelstillförsel, konjuktativt

DT011 Läkemedelstillförsel, intramuskulär

DT016 Läkemedelstillförsel, intravenös

DT017 Läkemedelstillförsel, kutan

DT018 Läkemedelstillförsel, nasal

DT019 Läkemedelstillförsel, peroral

DT020 Läkemedelstillförsel, rektal

DT021 Läkemedelstillförsel, subkutan

DT022 Läkemedelstillförsel, transkutan

.....

Exempel på urval i KVA

GD **Administrativ handläggning**

GD001 Anmälan enligt lag

GD002 Intyg, enklare

GD003 Intyg, omfattande

GD004 Övriga anmälningar

GD009 Registrering i kvalitetsregister

**kapitel G Kompensation, information/undervisning, samordning,
administrativ handläggning**

Kod för yrkesbeteckning – finns i KVÅ

- KVÅ-koderna för yrkesbeteckning finns i avsnittet XS-Kontaktrelaterade åtgärder
 - Arbetsterapeut XS910
 - Sjukgymnast/fysioterapeut XS918
 - Sjuksköterska XS919
- Om fler än en **kategori** legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal **gemensamt** vidtagit åtgärden ska koder anges för samtliga yrkeskategorier vid inrapportering till Socialstyrelsen. (maximalt 5 koder per åtgärd)

Exempel på åtgärd

AU124 Upprättande av samordnad individuell plan

Insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen 16 kap. 4 f §.

Utesluter XU042 Upprättande av samordnad vårdplan vid tvångsvård
och AU125 Upprättande av samordnad plan vid utskrivning

Exempel på åtgärd som kan utföras av flera professioner samtidigt

Åtgärder relaterad till hjälpmedel

Exempel på åtgärder:

PT002 Bedömning av hjälpmedelsbehov

GA023 Utprovning och förskrivning av rullstol

GA025 Utprovning och förskrivning av övriga hjälpmedel
(exklusive rullstol)

QT006 Träning i att använda hjälpmedel

QT017 Uppföljning av hjälpmedelsförskrivning

QT018 Träning i att använda produkter och teknik (exklusive
hjälpmedel)

Frågor

- Vilka två delar ingår i KVÅ?
- Vad är syftet med KVÅ?
- Vilka olika principer finns för åtgärderna i KVÅ?
- Vilka kapitel är utvecklade av organisationerna för arbetsterapeuter, fysioterapeuter och sjuksköterskor?
- Vilka nivåer av KVÅ-koder ska användas för inrapportering till registret för insatser inom kommunal hälso- och sjukvård?
- Vad innebär åtgärderna 'Bedömning av....'?
- Var hittar ni koderna för yrkesbeteckning?
- Vilka åtgärder kan vara aktuella att ni gör tillsammans och hur anger ni det?

Sammanfattning av KVÅ

- KVÅ består av två delar: Kirurgiska åtgärder och Icke-kirurgiska åtgärder och är professionsneutral
- KVÅ kan användas för att beskriva planerade och utförda åtgärder
 - I utredning, behandling/förebyggande, uppföljning
- De yrkesspecifika koderna finns i KVÅ
- Urvalen ur KVÅ innehåller åtgärder från flera kapitel, men är sorterade efter avsnitten i kapitel P och Q samt ett stycke om läkemedelsadministrering.

Mer om ICF –

<http://www.socialstyrelsen.se/klassificeringochkoder/koderfunktionstillstandicf>

Mer om KVÅ –

<http://www.socialstyrelsen.se/klassificeringochkoder/atgardskoderkva>

Mer om ICF och KVÅ inom kommunal hälso- och sjukvård

<https://www.socialstyrelsen.se/klassificeringochkoder/atgardskoderkva/Sidor/icfochkvaikommunalhalso-ochsjukvard.aspx#>